

Marinke van Zandwijk, *Encounter*, foto Piet Augustijn

Glass 4 Ever in het Gorcums Museum

In het Gorcums Museum is een tentoonstelling met glaskunst te zien. De bedoeling van de tentoonstellingsmakers is vooral om het publiek te laten kennismaken met de veelzijdigheid van glaskunst. Glasobjecten vind ik op hun mooist als licht en kleuren er in gevangen worden. Mijn ervaring is ook dat glaskunst kan afstoten, dat het kan uitmonden in 'over de top' barokke of juist harde glanzende objecten. Met enig voorbehoud ging ik op museumbezoek in Gorinchem en mijn vrees bleek deels terecht. Hoe kwam het dat ik Glass 4 Ever toch een verrassende en interessante tentoonstelling vond?

Door Judith van Beukering

Naast het glasblazen en glasgieten, kom je in de Gorcumse museumzalen minder bekende technieken tegen. De Oekraïense Natalya Vladychko bijvoorbeeld maakt werken van 'pâte de verre' oftewel glaspasta. Geïnspireerd door een oude met kant bewerkte zakdoek maakte zij vijf *Mémoires*, waarvan het materiaal eerder doet denken aan wit porselein dan aan glas. En de Nijmeegse Albert Hendriks beoefent de 'framework' techniek, hij smelt glas met een brander tot uitgerekte, dunne draden. Zijn ragfijne, uiterst gedetailleerde kunstwerken vind ik fascinerend om naar te kijken: taferelen met een nostalgische draaimolen of een weelderige druivenoogst.

Verskil in overdaad

Ik benoemde het al, er zijn in Gorinchem kunstwerken tentoongesteld die je 'over de top' kunt noemen. Zoals van de geboren Leerdammer Bernard Heesen. Hij maakt objecten die hij 'nablaast' uit 19^e-eeuwse encyclopedieën: arabesken en roemers met veel details zoals we kennen van Boheems glaswerk. Het is wild en barok, maar Heesens glasblaastechniek is wel heel bijzonder. Ook het werk van de Poolse

Marta Klonowska is tamelijk uitzinnig. Zij verbeeldt dierfiguren die voorkomen op barokke of romantische schilderijen. In Gorinchem zien we een felrood leeuwenhondje gemaakt van honderden stukjes vlakglas. Deze rashondjes waren populair in de 19^e eeuw en fungeerden als accessoires van rijke dames, je kunt het vergelijken met de chihuahua's in tassen van glamourgirls in onze tijd. Van vader en zoon Borowski is er een reeks bontgekleurde objecten waaronder een schip en dierfiguren. Deze mannen doen fantastische dingen met het graveren en blazen van glas. Toch mis ik iets in hun werk. Ik kan mijn vinger er niet op leggen, maar er is zeker een verschil tussen de werken van bijvoorbeeld Bernard Heesen en deze twee beroemde Poolse glaskunstenaars. Je voelt dat er niet echt een artistieke visie aan ten grondslag ligt, dat de Borowski's eerder kundige makers zijn dan beeldend kunstenaars.

Licht en bellen

Naast deze overdadige werken, zijn er meer ingetogen en abstracte kunstwerken tentoongesteld. Marinke van Zandwijk maakte een installatie van touw en glazen bellen. Ze verdeelde de bellen in twee groepen, die om het hangende touw lijken te strijden. De wulpse vormen van de afzonderlijke glasbellen deden me denken aan het werk van Maria Roosen. Voor beeldend kunstenaar Gabriëlle van de Laak was het werken met glas eigenlijk een experiment. In 2013 werd zij gevraagd door het Glasmuseum Leerdam om 'iets met glas' te doen. Per toeval stuitte zij op meccano speelgoed. Met deze metalen montagestrips en ijzer maakt zij nu constructies waarin zij glas laat blazen. De harde architectonische 'kooien' met daarin de gestolde, fragiele bellen, vormen een mooi contrast. Onder de indruk was ik van drie komvormige glasobjecten van Ans Bakker, *Zeeuws Licht*. Wat ik bijzonder vind in Zeeland, is

hoe sterk weersomstandigheden vat lijken te hebben op het landschap. Als de zon schijnt, baadt het land in het licht. Als het regent, wordt het landschap ongenaakbaar. In de objecten van Ans Bakker liggen al die kleuren en het licht van Zeeland besloten.

Tafelstukken

Tentoonstellingen met schilderijen, sculpturen en installaties zijn er legio. Dat het Gorcums museum aandacht besteed aan deze niche in de kunst vind ik een mooi initiatief. Met glasstad Leerdam op een steenworp afstand is het ook niet verwonderlijk dat uitgerekend hier in Gorinchem deze glaskunstenaars bijeen zijn gebracht. Ik merkte bij het rondlopen over de zalen dat mijn medebezoekers en ikzelf al snel in gesprek raakten over wat we zagen; in die zin fungeren deze glasobjecten, in al hun verschijningsvormen en technieken, een beetje zoals tafelstukken, 'conversation pieces'. Dat de tentoonstellingsmakers omwille van het idee van veelzijdigheid het werk van de Borowski's selecteerden, is te begrijpen maar persoonlijk zou het mijn keuze niet zijn. Eigenlijk hoop ik op een volgende glaskunsttentoonstelling, met het werk van enkele kunstenaars die uitsluitend vanwege hun boeiende artistieke benadering een nog breder podium krijgen.

Glass 4 Ever, Gorcums Museum, 21 oktober 2017 t/m 18 maart 2018, www.gorcumsmuseum.nl